

StatnettFirmapost@statnett.noTorkil.bardsgjerde@statnett.no

Vår dato: 06.03.2025

Høringssvar – Ny modell for Statnetts tariffer – oppfølging av konkrete forslag

Bakgrunnen for høringen

Statnett har utarbeidet en ny modell for fastsettelse av tariffer. Statnett begrunner de foreslåtte endringene med at en ønsker å legge til rette for effektiv utnyttelse av nettet og en rasjonell utnyttelse av et fremtidsrettet transmisjonsnett.

Statnett sendte på høring et forslag i mars i fjor der Distriktsenergi svarte ut denne her <https://media.wpd.digital/distriktsenergi/uploads/2025/04/Horing-ny-modell-for-fastsettelse-av-tariffer-Statnett.pdf>

Nå ber Statnett om tilbakemelding knyttet til konkrete forslag i forlengelsen av forslaget fra mai 2025.

Dette gjelder innføringen av nytt kapasitetsledd, der Statnetts begrunnelse er at dette vil gi kundene incentiver til å redusere egen makslast på sikt, hvilket vil bidra til lavere eller utsatt behov for investeringer i nettet.

Og det gjelder en ny generell avkortning i tariffens faste ledd på gitte vilkår.

Distriktsenergis merknader

- Innføring av kapasitetsledd

Fra vår høring i mai vil vi nok en gang understreke følgende som fortsatt er vår tilnærming når det gjelder innføringen av nytt kapasitetsledd og konsekvensene av dette;

«Statnett peker på at dagens samlokaliseringsrabatt for forbruk gir et utilsiktet lokaliseringssignal. Etter vår oppfatning er det viktig og fortsatt opprettholde en rabatt i nettleien for forbruk i områder med produksjon. Dette er viktig for forståelsen av kraftsystemet og det gir en opplevelse av rettferdighet. Det er et paradoks at i områder uten mye kraftproduksjon er også nettleien ofte lavere enn i områder med mye kraftproduksjon. I den anledning er det verdt å nevne at for eksempel i Oslo er nettleien gjennomsnittlig lavere enn i landet for øvrig uten kraftproduksjon utover det vi har av fjernvarme. Dette, mens nettleien f.eks i Sogn og Fjordane

med mye produksjon har en høy nettleie. Denne effekten bør ikke reduseres gjennom å gi K-faktoren en mindre vekt enn tidligere.»

Vi vil i tillegg presisere at med et kraftsystem med f.eks stort overskudd i indre deler av Vestlandet, med den konsekvens at kraften må ut av området for å nå forbrukerkundene, må det mer transmisjonsnett til for å balansere forbruk og produksjon enn hva som ville vært tilfelle med en større balanse i nettet, der hvor det allerede er stort overskudd av produksjon.

Vi opplever det derfor underlig at Statnett legger opp til å redusere gevinsten for en forbruker å knytte seg til der hvor det fra før er stort kraftoverskudd, gjennom å redusere betydningen av K-faktoren.

Distriktsenergi er derfor skeptiske til å innføre et kapasitetsledd som reduserer verdien av samlokalisering av produksjon og forbruk, gjennom en reduksjon av K-faktoren.

Tidligere kunne K-faktoren bli svært lav – helt ned mot 0,124. For å dempe de største utslagene ble det innført et gulv på 0,5 fra 2014 og senere hevet til 0,6 fra 2019. I dag kan dermed tariffgrunnlaget maksimalt reduseres med 40%.

For å ytterligere illustrere dette trekker vi frem et eksempel fra nettselskapet, Føie.

Området: Føie – Usta, Hallingdal (2026)

Basert på uttaket til nettselskapet Føie i Usta har vi fått synliggjort følgende nivåer:

- **$k = 1,0 \rightarrow \text{ca. } 26,5 \text{ mill. kr i transmisjonstariff}$**
- **$k = 0,6 \rightarrow \text{ca. } 15,9 \text{ mill. kr}$**
- **$k = 0,12 \rightarrow \text{ca. } 3,2 \text{ mill. kr}$**

Forskjellen mellom dagens gulv (0,6) og historisk lavt nivå (0,12) utgjør om lag: 12,7 millioner kroner per år.

Distriktsenergi er også av den oppfatning at det er et poeng i seg selv at det ikke er for store nettleieforskjeller i Norge. Det er vanskelig å forsvare fra et kundeperspektiv og skaper grobunn for en dårlig dialog mellom kunder og nettselskapene.

Nå er det ikke slik at K-faktoren alene er avgjørende for nettleieforskjeller, men den likevel en viktig del av den samlede fordelingsmekanismen i overliggende nett. En ytterligere reduksjon av K-faktoren vil trekke i retning av større forskjeller mellom områder enn vi har i dag. Det mener vi er uheldig.

Det er likevel positivt at Statnett nå legger opp til at størrelsen på kapasitetsleddet reduseres med 25% og ikke 50% som lå til grunn i den opprinnelige høringen fra mai 2025.

Distriktsenergi vil også peke på at vi har fått tilbakemeldinger om at det kan bli krevende å videreføre kapasitetsleddet til nettkundene.

Vi får også tilbakemeldinger på at kapasitetsleddet blir vanskelig å agere på, med den tilnærmingen Statnett legger opp til nå. Her bør det således i kommunikasjon med kundene ses nærmere på hvordan innføringen av kapasitetsleddet skal gi tilstrekkelig mulighet for å agere slik

det legges opp til fra kundesiden. I motsatt fall blir innføringen kun nok en teoretisk skrivebordsøvelse. Det trenger vi ikke.

En mulighet som det bør ses nærmere på er å tilpasse avregningsgrunnlaget for kapasitetsleddet nærmere det avregningsgrunnlaget mange nettselskaper benytter i dag ved innføring av månedsmaks, eller snittet av de tre «høyeste» timene.

- Ny generell avkortning i tariffens faste ledd

Industrien har over mange år dratt nytte av en redusert transmisjonstariff på gitte vilkår.

Det kan være gode grunner for at industrien skal ha en rabatt gjennom å bidra til økt fleksibilitet, men forutsetningen må være at industrien yter noe tilbake til nettet for å fortjene rabatten. Slik må det være tatt i betraktning at den rabatten industrien får, den må andre betale, dvs i praksis alminnelig forbruk. Noe annet er vanskelig å forene med ett prinsipp om rettferdig og kostnadsriktig fordeling av nettleien.

Distriktsenergis umiddelbare tilnærming er derfor at vi stiller oss bak ordninger som foreslått, der industrien for å få rabatt må prekvalifisere seg til Statnetts reservemarkeder og en ordning der hvor deltagelse i en foreslått ordning for forbruksreduksjon ved høye strømpriser vil gi ytterligere rabatt.

Vi er for ordninger som legger til rette for økt fleksibilitet hos forbrukskunder og som samtidig bidrar til å holde de totale nettkostnadene lavere enn alternativet.

Dersom det er et ønske om at vi utdyper våre innspill ytterligere, er det naturligvis bare å ta kontakt.

Vennlig hilsen

Distriktsenergi

Knut Lockert
daglig leder